

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat)

KH 18.06.2024 § 226
142/03.00/2024

Valmistelija

elinkeinoasiantuntija Janne Tarima, p. 050 465 7474,
janne.tarima@savonlinna.fi

Selostus

Sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemassa luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan muutoksia ympärivuorokautista terveydenhuollon päivystystä sekä leikkaustoimintaa koskevaan sääntelyyn. Jatkossa kullakin hyvinvointialueella olisi yksi nimetyllä paikkakunnalla sijaitseva yliopistollinen sairaala tai keskussairaala, jossa on väestölle avointa ja sairaalan toiminnan varmistavaa monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä. Uudellamaalla HUS-yhtymä voisi päätöksensä perusteella ylläpitää tällaisia sairaaloita useammalla kuin yhdellä paikkakunnalla.

Käytännön vaikutuksena ehdotuksesta olisi, että monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä ja siten ympärivuorokautista päivystystä edellyttävää leikkaustoimintaa ei voisi jatkossa järjestää Kemissä, Savonlinnassa, Oulaisissa, Salossa ja Valkeakoskella sijaitsevilla sairaaloissa eikä synnytyksiä hoitaa enää Kemissä.

Perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen ympärivuorokautisen päivystyksen osalta luovuttaisiin sääntelystä, jonka mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää tätä toimintaa koskevan poikkeusluvan. Sen sijaan laissa säädettäisiin, millä paikkakunnilla on mahdollista ylläpitää tällaista perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen ympärivuorokautista päivystystä. Ylläpito olisi mahdollista Ivalossa, Kemissä, Kuusamossa, Savonlinnassa, Pietarsaareissa ja Raaseporissa. Ministeriön myöntämä poikkeuslupa on tällä hetkellä voimassa myös Iisalmen, Jämsän, Kouvolan, Raahen ja Varkauden päivystystoimintaa koskien. Näissä paikkakunnilla ei poikkeusluvan voimassaolon päättymisen jälkeen enää voisi ylläpitää tällaista ympärivuorokautista päivystystä. Kiireellisen hoidon tarpeen arviointia sekä ilta-aikaisen ja viikonlopun kiirevastaanottotoiminnan ylläpitoa koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin.

Ehdotuksessa lievennettäisiin edellytystä, jonka mukaan leikkaustoiminta, joka edellyttää leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa, tulee kokonaisuudessaan koota niihin sairaaloihin, joissa on monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä. Osaa leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa edellyttävästä päiväkirurgiasta ja lyhytjätkihoitoisesta eri erikoisalojen leikkaustoiminnasta voisi suorittaa laissa nimetyissä sairaaloissa. Lisäksi muissakin terveydenhuollon toimintayksiköissä voisi suorittaa tiettyjä anestesiologian osaamista edellyttäviä kevyttä nukutusta tai puudutusta vaativia toimenpiteitä. Yllä kuvatuista leikkauksista ja toimenpiteistä säädettäisiin myöhemmin asetuksella. Laissa myös selkeytettäisiin sääntelyä siitä, millä edellytyksin leikkauksia ja muita edellä mainittuja toimenpiteitä voisi hankkia muilta palveluntuottajilta. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2024.

Esityksen tavoitteena on vahvistaa erikoissairaanhoidon sairaaloiden ja ympärivuorokautisten päivystysten palveluverkkoa valtakunnallisesti siten, että se pystyy laadukkaasti, potilasturvallisesti ja kestävästi vastaamaan väestön palvelutarpeisiin nyt ja tulevaisuudessa sekä normaaliolojen lisäksi myös erityistilanteissa ja poikkeusoloissa. Esityksellä pyritään erityisesti

turvaamaan henkilöstön ja erityisosaamisen riittävyyttä eri sairaaloihin ja muihin palveluihin keskittämällä vaativinta, henkilöresurssiriippuvaista ja varallaoloa edellyttävää toimintaa yliopistollisiin sairaaloihin ja keskussairaaloihin. Tavoitteena on näin lisätä hoidon yhdenvertaisuutta, laatua ja vaikuttavuutta sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta, kun henkilökunnan osaaminen on varmistettu ja toiminta on tasalaatuista.

Keskeinen tavoite kehysriihen 2024 päätöksien mukaan on tasapainottaa julkisen talouden menoja sosiaali- ja terveystalouden osalta. Hallituksen esityksen vaikutusarviointien mukaan sairaaloiden ja päivystysten muutoksilla aikaansaadaan noin 26 miljoonan euron säästö hyvinvointialueiden ja valtion talouteen vuodesta 2026 alkaen.

Lausunnot pyydetään toimittamaan lausuntopalvelun kautta viimeistään 1.7.2024.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää tarkastelemaan kokonaisuutta seuraavien esitettyjen kysymysten kautta:

1. Kommentit leikkaustoimintaa koskevista muutosehdotuksista (terveydenhuoltolaki 45 §)
2. Kommentit kiireellisen hoidon tarpeen arviota ja kiirevastaanottoa koskevista säännösehdoista (terveydenhuoltolain 50 §:n 1 ja 2 momentti)
3. Kommentit monierikoisalaisen ympärivuorokautisen päivystyksen keskittämistä koskevista säännösehdoista (terveydenhuoltolain 50 §:n 3-5 momentit ja voimaansäilytyslain 59 §:n kumoaminen)
4. Kommentit ympärivuorokautista perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystystä koskevista sääntelyehdoista (terveydenhuoltolain 51 §:n 6 momentti)
5. Mahdolliset muut hallituksen esitystä koskevat kommentit
6. Kommentit muista säädösmuutosehdoista
7. Kommentit esityksen vaikutusarvioista
8. Tiivistelmä annettavan lausunnon sisällöstä
9. Kommentit sosiaalipäivystystä koskevasta erillisestä muistiosta

Savonlinnan kaupunki on valmistellut oman lausuntonsa ja vaihtoehtoesityksen ja esittää liitteen A mukaista lausuntoa Sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat). Ministeriön lausuntopyyntö on liitteenä B ja sosiaalipäivystystä koskeva erillinen muistio liitteenä C ja luonnos hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi liitteenä D.

Lapsivaikutusten arviointi Esityksen vaikutuksia on käsitelty osana liitettä A.

Yritysvaikutusten arviointi Esityksen vaikutuksia on käsitelty osana liitettä A.

Esittelijä kaupunginjohtajan 2. sij. kaupunginlakimies Aaltonen Roosa

Päätösehdotus	Kaupunginhallitus hyväksyy liitteen A mukaisesti Savonlinnan kaupungin lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat).
Käsittely	<p>Eija Stenberg, Panu Peitsaro ja Jouni Koskela ilmoittivat Etelä-Savon hyvinvointialueen aluehallituksen jäsenenä esteellisyytensä (yhteisöjäävi HallL 28 § 1. mom. k. 5) asian käsittelyssä ja poistuivat kokouksesta klo 20.15. Kaupunginjohtaja Janne Laine oli poistunut kokouksesta jo ennen edellisen asian käsittelyä.</p> <p>Pekka Kilpeläinen ilmoitti palvelussuhteen perusteella esteellisyytensä ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi (palvelussuhdejäävi HallL 28 § 1. mom. k. 4).</p> <p>Eija Stenbergin varajäsen Mervi Lipsanen ja Panu Peitsaron varajäsen Pasi Pekkonen saapuivat kokoukseen klo 20.15.</p> <p>Puheenjohtajana asian käsittelyssä toimi kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Tuukka Suomalainen.</p> <p>Elinkeinoasiantuntija Janne Tarima selosti asiaa kaupunginhallitukselle.</p> <p>Anja Backman teki Tuukka Suomalaisen kannattaman esittelijän ehdotuksesta poikkeavan muutosehdotuksen: <i>"Lausuntoon lisätään 1.Yhteenvedo sivu 2 Eduskunnan lausumat ovat voimassa, ellei niitä erikseen kumota, nyt esityksessä luovutaan voimaanpanolaista Savonlinnan ja Kemin osalta. Sivun 3. Sipilän hallitus lakkautti opettajakoulutuslaitoksen jo Savonlinnasta ja Savonlinna menetti yliopistokaupunki statuksen. Lakkautuksen vaikutukset tuntuvat merkittävästi edelleen.</i></p> <p>Koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosesitys, oli asiasta äänestettävä.</p> <p>Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotuksen puolesta annettiin 1 jaa-ääni (Juha Kukkonen) ja Anja Backmanin ehdotuksen puolesta 9 ei-ääntä (Kirsti Laamanen, Mervi Lipsanen, Pasi Pekkonen, Lea Kokko, Anja Backman, Tuukka Suomalainen, Esa Valkonen, Jarmo Tiainen, Sanna Metsälä).</p>
Päätös	Puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallitus hyväksyi Anja Backmanin muutosehdotuksen.
Tiedoksi	Lausuntopalvelu / Sosiaali- ja terveysministeriö (kirjaamo.stm@gov.fi)
Toimenpiteet	Yrityspalvelut